

SLOVENSKI NAROD.

Izhaja trikrat na teden, vtorok, četrtek in soboto, ter velja po pošti prejeman, za avstro-ogerske dežele ali v Mariboru s pošiljanjem na dom, za celo leto 10 gold., za pol leta 5 gold., za četrt leta 2 gold. 60 kr. Za tuje dežele za celo leto 12 gold., za pol leta 6 gold., za četrt leta 3 gold., 25 kr. a. v. — Za oznanila se plačuje od cetristopne petitrste 6 kr. če se oznanilo enkrat tiska. 5 kr. če se dvakrat in 4 kr. če se tri- ali večkrat tiska. Vsakokrat se plača štampelj za 30 kr. — Dopisi naj se izvole frankirati. —

Rokopisi se ne vračajo. — Uredništvo je v Mariboru, v koroški ulici hišn. štev. 220. — Opravništvo, na katero naj se blagovojo pošiliati naročnine, reklamacije, oznanila, t. j. administrativne reči, je v tiskarnici: F. Skaza in dr., v koroški ulici hišn. štev. 229

Po volitvah.

V Zagrebu 4. junija 1872. [Izv. dop.]

Vsbeh saborskih volitev leži denes na vidiku celiemu svetu. O njem pišejo malo da ne vsi avstrijsko-ogerski časopisi več ali menj temeljite uvodne članke. Recimo tudi mi katero o njih. Narodnaška stranka priborila si je na voliščih znatno večino. Nam protivni časopisi prizadevajo si sicer našo zmago umanjiti in pristriči, pa njih zlobna nakada je večja, nego so njih dokazila. Faktum naše zmage niti sam sv. Petar ne bi mogel utajiti. Broj naših narodnaških zastopnikov postal je faktor, ki ga morajo i ogerski i avstrijski državniki v svoj račun vzeti ali hote ali nete. V koliko bo ta faktor njih račune pomešal, o tem je težko že denes kaj pozitivnega reči. Ignorovati in iz računa izbrisati se ta faktor samo na ta način da, če se naš sabor spet razpusti. Vzemimo naj poprej ta slučaj pod oko. Naša vlada ima nedvojbeno pravico, kroni svetovati, da sabor razpusti. Nekteri pri nas tudi zares misle, da bo naš sedanji sabor, samo zavoljo tega, ker ima narodnaško pravico, najprej en parkrati od obroka do obroka preložen, in potem takoj po konstituiranju razpuščen, ravno kakor lani. Nasleddek saborskega razpusta — če se hoče še naprej ustavno vladati — je razpis novih volitev. Če naša sedanja vlada misli, ali prav za prav, če si domišljuje, da v ravnokar končnih volitvah nij pravi izraz javnega mnenja prodrl, in če si kljubu temu, da je v treh četrtinah dežele na voliščih premagana bila, še zmerom toliko moči prisvaja, da bi pri zopetovanih volitvah svojim pristašem saborsko večino kako tako priongavila, bo gotovo tudi krono na to skloniti skušala, da se naš narod še enkrat na volišče žene. Kakšen bo izid novih volitev? to ni težko prorokovati. Naš narod je pri ravnokar končnih volitvah pokazal, da razume našo politično situacijo, ter da je tudi nje gospodar. Narodne stranke nij strah za izid novih volitev: on bo gotovo še povoljnješi, nego je denašnji. Naj poskusijo magjaroni še v tretje svojo srečo, naj potrošijo še pol miljona goldinarjev, ali makar en cel miljon, vse jim ne bo nič pomagalo. Kakor je na Češkem v kmetskih občinah ustavoverna večina nemogoča, ravno tako tudi pri nas magjarska. Naš narod hoče svojo osodo sam v svoje roke vzeti, ter tudi preje jenjal ne bo, predno ne bo gospodar svoje bodočnosti.

Če se pa naš sedanji sabor, kakor se sploh misli, ne bo razpustil, kajti čas sili, da se proračun za tekoče leto ustanovi, da se ablegati v državni na 1. september v Pešto sklican zbor in iz njega v delegacije pošljejo, da se pomirba doma in pomirba z ogersko kraljevino izvede; — če se zavoljo vsega tega, in še zavoljo več drugih zadev, ki se odlagati več ne morejo, naš sedanji sabor ne bo razpustiti smel in mogel, treba bo ž njim računati. Njegova večina ostane tedaj koeficient — ali povoljen ali nepovoljen, o tem ne bodo tukaj razpravljal — v računu ogerskih in avstrijskih državnikov. In kaj pomeni ta koeficijent? — On pomeni: prvič predor v duvalizem, drugič predor v hrvatsko-ogersko nagodbo leta 1868. in tretič konsolidacijo ideje samostalne, troedne kraljevine, in v dalnjem sledstvu ideje jugoslovanske skupine, zasajene na razvalini habsburškega duvalizma in magjarskega

centralizma. „Što je naše, i božje“ ta deviza stoji denes na našem praporu.

Če bodo levičnjaki pri predstoječih volitvah na Ogerskem količaj sreče imeli, tako, da bodo vsaj kot impozantna manjina v ogrskem državnem zboru zastopani, potem bode naših 32 ablegatov odločilo, na katerej strani bo večina: ali na desnej pri Deakovcih, ali na levej pri Tiszi in Iraniju. Glasovali pa bodo z ono stranko, katera bo v to privolila, kar bodo oni zahtevali. Njih zahteve pa bodo sledeče: priznanje državnega prava, teritorialna celokupnost, popolna notranja avtonomija in vsled tega ustrojenje od ogrskega ministarstva neodvisne, samo našemu saboru odgovorne deželne vlade, avtonomna uprava finančej itd. Če nam tega Deakovci ne bodo dali, dali nam bodo levičnjaki. Dobili pa bodo, kar bodo zahtevali. Iz tega se vidi, koliko važnost ima naša narodnaška saborska večina. Ogerski vladni listi, zlasti „Pester Lloyd“, pripoznavajo to važnost, pristavlajo pa, da se Hrvatov vendar še ne boje. To je pa fantovski govorjenje. Mi nečemo Magjaram „zabavljati“, ampak iz naše zmage samo na postavnem potu vse tiste koristi izverpi, ki se bodo izverpati dale.

Denes, po končanih volitvah, vlada pri nas skoz pomirljiv duh. Narodna stranka, kot zmagovalka, želi vseobčno pomirbo. Najskrajnejši magjaroni pa še zmerom brke vihajo, češ mi se še zmerom ne udajemo. Teh je pa tako malo, da se na nje ne bo noben obzir vzel. Sploh se govori, da pride na mesto Vakanoviča kot kr. posvetnik Mirko Bogovič. Banska stolica bo bržko ne tako dolgo prazna ostala, da se naše sedanje mōtno stanje ne očisti.

Vakanovič, Mihalič, Žuvič in Rauch odpotovali so v Pešto, da pred Lonjajem krokodilove solze pocede.

Politični razgled.

Državni zbor je 3. t. m. imel sejo, v kateri je minister Lasser poročal o povodnji na Češkem in rekel, da boda vlada predložila zboru kreditno terjatev za olajšanje nesreče na Češkem, kadar boda dobila natančne izkaze o velikosti škode, kar je do sedaj še nij došlo. Herbst predlaga, naj se finančnemu odboru naloži, da nemudoma preudari sredstva, katera naj porabi vlada v zvezi z državnim zborom v zmanjšanje sile na Češkem. Predlog je sprejet. Na to odgovori minister Stremayr na interpelacijo Rechbauerja, da vlada nij dodelala postav, ki imajo stopiti na mesto konkordata, da pa jih boda predložila o bodočem zasedanji državnega zobra. Po tem pride na vrsto posvetovanje o postavi zarad uvedenja novega reda kazenskih prav. Blitzfeld terja, naj spada med zločine, za katere novi red kazenskih prav velja, tudi žaljenje veličanstva in kazni vredni čini proti veram in cerkvam. Tomaszek, Jasinski, Schönbach in Vojnovič zahtevajo, naj se veljavnost novega reda kazenskih prav (proti predlogu) tudi na Galicijo, Bukovino in Dalmacijo raztegne, kajti stanje omike v onih deželah je toliko, da se smejo uvesti porote. Minister Glaser izreče, da vlada nij proti temu. Zbor sprejme terjatev pred omenjenih poslancev, da ima novi red kazenskih prav veljati za vse v državnem zboru zastopane dežele. 4. t. m. je izročil zboru

minister Lasser predlog o izobčenji nekaterih opravkov o fevdih iz okrožja deželnih oblasti. Med došlimi peticijami so nekatere od gorenjskih kranjskih občin za stavljenje loške železnice. Minister Banhans odgovori na interpelacijo o stavljenji železnice iz Trbiža v Beljak, da boda ta črta kmalu gotova. Mayrhofer zagovarja svoj predlog o osvobojenji od davkov pri prenarejanji starih stavb in dostavljenji novih delov k njim. Na to se nadaljuje posvetovanje o postavi zarad uvedenja novega reda kazenskih prav. — Fux govori za sprejetje žaljenja veličanstva in močenja vere med one zločine, za katere red kazenskih prav velja in pravi, da posebno pri sodbah o žaljenji veličanstva sodniki niso nepristranski. Za isto govori Blitzfeld. Za predlog, torej proti Fuxovi in Blitzfeldovi terjatvi je minister Glaser in koncem se tudi sprejme odborov predlog in vsa postava o uvedenji novega reda kazenskih prav. — Finančni odbor je sklenil zboru nasvetovati, naj dovoli vladi 500.000 gl. za razdeljenje med poškodovane po povodnji na Češkem in neomejen kredit za brezobrestna posojila poškodovanim občinam in okrajem.

Nova sitnost je nastala za vlado po predlogu, katerega je izročila vlada drž. zboru o prenaredbi postave o deželni brambi. Za posvetovanje o tem predlogu voljeni odbor je namreč sklenil zboru nasvetovati, naj preide čez vladni predlog na dnevni red. Čuje se, da misli vlada napraviti iz sprejetja svojega predloga kabinetko vprašanje; zato se pa že tudi piše na drugi strani, da boda odbor svoj sklep „rektificiral“.

V Pešti so imeli 4. t. m. ogerski ministri in hrvatski Vakanovič ministersko konferenco, na kateri so se posvetovali, kaj na Hrvatskem začeti. Vakanovič je baje hotel svojo službo odložiti, kar pa nij bilo sprejeto. Sklenilo se nij nič, temuč je šel Lonyay na Dunaj k cesarju po ukaze. Govori se, da hočejo Magjari hrvatski sabor precej po njegovem sestanku (15. junija) do septembra odgoditi, ker „ne morejo do tačas virilcev skupaj spraviti“, kakor telegrami pravijo. Iz vsega se vidi velika magjarska zadrega. Hrvatje pa bodo dve leti in še dalje brez sabora!

Med tem ko Nemci misljijo, da so Francuze za vselej pobili in da pojdejo zdaj veselo dalje, pobit in uničit še Slovane, kaže se na Francoskem nekaj vse drugega. Iz mnogih zanimivih izjav francoskih generalov ob prilik posvetovanja o vojni organizaciji v narodni franc. skupščini, je posebno zanimivo pismo, katero je general Wimpfen pisal nekemu francoskemu časniku. On pravi: „Po zgodovini se mi zdi dokazano, da borba proti Nemčiji, začeta pod Henrikom IV., nadaljevana pod Ljudevitom XIV., ki je zopet v novem času prevzeta prinesla toliko nesrečo čez nas, se mora prej ali kasneje ponoviti. Torej treba, da se na ta nov boj pripravljamo. Zato se morajo naše finance popraviti, ljudska omika povečati, sredstva izučiti in rabiti, po katerih moremo vojsko zdržati, ki je našemu tacemu položju primerna. K tej armadi spadajo izobražene zadostne kadre, zmožne, milijon vojakov v boj vesti, ki se zopet naslanjajo na dobro rezervo.“ Take izjave nikakor ne glase tako kakor mir, ki je Nemcem potreben, da „Evropo germanizira.“

Italijanska poželjivost po slovenskih deželah se razvidi iz sledečega. V „A. Allg. Ztg.“ se piše iz Venecije. „V nekaterih italijanskih krogih je poželenje dobiti (za Italijo) južni Tirol, Istro in Trst, kako razvito. Italijanska stranka v Trstu, v Gorici in Trientu nobene prilike ne zamudi, brate onkraj meje na sebe spomeniti. To da Avstrija ima nekaj laške zemlje, je sovražniku Avstrije povod, iskati alijanse z Italijo.“ Kdo se pri tem stavku ne domisli na Pruse, ki ravno zdaj slave italijanskega princa Umberta v Berlinu? — Prusija gre na ubitje Avstrije, za to išče zvezne z Italijo. —

V Rusiji se bode prihodnjo sredo praznoval velik naroden praznik 200letnega spomina rojstva Petra velikega.

Razne stvari.

* (Kranjska odvokatna zbornica) je imela 2. t. m. svoj občni zbor, v katerem so bili voljeni v odbor gospodje: dr. Suppantzsch (predsednik), dr. Steiner (podpredsednik), dr. Suppan, dr. pl. Schrey, dr. Sajovic in dr. Costa (odborniki), dr. Munda in dr. Spazzapan (namestnika.) V disciplinarno svetovalstvo so bili voljeni gg.: dr. Suppantzsch (predsednik), dr. Pfefferer, dr. Suppan, dr. Steiner, dr. Wurzbach in dr. Skedl (kot udje), dr. Munda, dr. Menninger in dr. Ahačič (namestniki), dr. Razlag kot posredovalec in dr. pl. Schrey, kot njegov namestnik.

* (Pisateljsko društvo.) V soboto 15. t. m. bode imel začasni odbor „pisateljskega društva“ svojo prvo sejo. Dnevni red je ta: 1) Poročilo tajnikovo. 2) Poročilo blagajnikovo. 3) Posvetovanje zastran razdelitve delovanja po odsekih. 4) Pomenki zastran spominka na Prešernovem domu. 5) Pomenki o tem, kaj bi se storilo v spomin pokojnega g. prof. Mandelca, bivšega uča pisateljskega društva. 6) Pomenki o izdavanji malega naučnega slovnika. 7) Pomenki zastran prvega občnega zbora. 8) Nasveti posameznih odbornikov.

* (Nevihta.) Zadnjo soboto je bila velika nevihta okolo Šmarja na Štajerskem. Strela je udarila in užgala en kozolec gospoda Skaze in eno kmetsko hišo. Ko je strela v Skazatov kozolec udarila, je ubila dva človeka.

* (Iz Ljubljane) se nam piše: Vesela znamenja narodne vzbujenosti na Kranjskem so neštevilni „mlaji“ (Maibüume), na katerih so izključljivo razobešene samo narodne, vmes jako okusno priredjene zastave. Zlasti moramo opomnjeni „mlaje“ z zastavami na Šentpeterskem predmestju v Ljubljani, na Poljanah, na Vižmarjih, v Šentvidu, na Igu i. t. d., posebej pa še mnogobrojne hiše v Ljubljani, ki so bile pri raznih procesijah kinčane krasnimi narodnimi zastavami.

* (Mariborska čitalница) napravi v nedeljo teden besedo z vstopnino na korist nesrečnikov vsled povodnji na Češkem.

* (V Frajhaju) se daje danes svečanost na oslavljene mnogozaslužnega učitelja Bučnika, kateri bode za svoje zasluge dekorirani.

* (G. Friderik Babnik,) koncipijent v Mariboru, je 4. t. m. na graški univerzi bil za doktorja promoviran.

* (Iz Trsta) se nam poroča, da čudni „literat“, ki na ime Martelanc čuje, izdaje zdaj lašk list, da Slovence napada, kateri si ne dajo od njega za ničovo pismeno robo na mošnji puščati.

* (Iz Gradea) izvedamo, da sta dva slovenska študenta pri „feuerwehru“. Ker je znano in neutajljivo, da so feuerwehrska društva samo organizacije več nemško-politične nego dobrodelne veljave, radovedni smo izvedeti imeni teh dveh izobraženih „narodnih“ Slovencev.

* (Civilni zakon), prvi na Kranjskem, sta 3. t. m. ob 6. uri zvečer pri okrajnem gla-

varstvu ljubljanske okolice sklenila kovaški mojster Jožef Šetina in Marijana Štrukelj iz Gornje Šiške. Okrajni glavar pl. Schivizhofen je govoril v gladki slovenščini o pomembni zakona in njegovih dolžnostih, potem sta ženin in nevesta podpisala ženitveni protokol in bila zapisana v zakonsko knjigo. Priči sta bila župan g. Ant. vit. Gariboldi in občinski odbornik Matjan iz Gornje Šiške.

* (V Negovi) v slovenskih Goricah je bila včeraj odprta pošta, ki bode po trikrat na teden pošiljala poštni voz v Radgono in v Št. Lenart.

* (Rojanska čitalnica) poleg Trsta napravi v nedeljo 9. junija tombolo.

* (Med Celjem in Laškim trgom) je 4. t. m. iz tira ušla mašina in deset vozov tovornega železničnega vlaka, a posebna nesreča se nij nobena zgodila.

* (O zedinjenju Slovanov.) Znani srbski obrist in agitator Oreškovič je v Belgradu izdal brošuro o „zedinjenju Slavjanov.“ Ta pisec misli, da se slovanska slabost more izlečiti samo s slovansko konfederacijo pod varstvom Rusije, ter da mora biti „ruski car predsednik slovanske zveze.“ Poedina slovanska plemena bi dobila notranjo avtonomijo, venjska politika bi bila skupna. Oreškovič pravi, da je brez take organizacije Slovanstvo na zapadu in na vzhodu izgubljeno. — To brošuro omenjajo magjarski in ustavoverni časniki, pa bi od srda in jeze skoraj iz kože skočili. „Naplo“ pravi, da se ne sme dalje trpeti, da se v Belgradu kaj tacega tiska, ter da mora diplomacija tukaj vmes poseči. Ravno tako je „N. fr. Pr.“ vsa polna strupa in kliče ognja in žvepla na Srbijo. Od kod in zakaj ta naduha? Ali hočete v Belgrad svoje policeje cenzurje in tiskovne državne pravdниke poslati? Tačas pa, kadar pogoljni Prus izdaje zemljevide, na kateri so slovansko avstrijske zemlje do Adrike zaznamovane kot pruske provincije, tačas nij o tem avstrijskem patriotizmu ni duha ni sluha in nihče ne zahteva naj „diplomacijo“ v akejo stopi.

* (Potres) je bil zadnjo nedeljo v Zagorji in napravljen na zidovji velike razpokane.

* (Absolvirani gimnazialci) in učenci realnih šol, ki so izpit zrelosti napravili, se smejo od leta 1872/73 naprej takoj v III. razred učiteljskega izobrazovališča v Celovcu sprejemati in dobiti vsak državno štipendijo v znesku 100 gld. Nekaterim takim mladeničem je tudi prosto stanovanje obljudljeno.

* (Izpraznenia) je profesorska služba za slovenščino na višji realki v Gorici. Prošnje do 15. t. m.

* (Slovenskim ljudskim učiteljem) priporoča „S.“: Učitelji ljudskih šol naj si prizadevajo, da se bodo učenci kot zvesti sinovi svojega naroda slovenskega jezika po slovniči dobro učili, da bodo besede lepo čisto in počasi izrekali.

* (Lastnorocno od Osmana spisan koran) je vlansko leto kupila petrogradska ljudska knjižnica. Ta rokopis je star nad 1200 let in Samarkandski ulemci ga imenujejo „sveto pismo“. Dosedaj so se na njem ohranile krvave sledi; po sporočilu je bil Osman pri čitanji tega korana umorjen. Po razjasnilu buharskega poslanca Jahji-Dodžija generalu Kaufmanu je ta rokopis edini znani ostanek tistih spisov, katere je nekdaj iz Samarkanda pobral znani Tamerlan in zavoljo tega na vsak način spada med najstarše in najdragocenejše spominke muzulmanske pismenosti. — Razun tega je vlansko leto nakupil omenjena knjižnica 13825 knjig, brošur in različnih listov, 12051 rokopisov in avtografov, ter 5050 pergamentnih spisov. Podpore je od vlade imela 57.141 rubljev.

* (Psi tihotapci.) Poseben način tihotapljenja poznavajo Alzasci, katerim službo kontrebantarjev opravljajo psi. Izuče pa takove pse naslednje: mladega psička dobro krmijo in tako rekoč pestujejo kakova dva meseca doma. Potem

ga pri priložnosti vzemo s sobo črez švicarsko mejo, dajo tam zapreti v kakovo klet, kjer mora jako stradati in je zraven tega še od ljudi po lebjajtarji oblečenih vsak dan tepen. Na to ga izpuste in mu navežajo črez vrat kakovo blago. Lebjajtarji ga potem, ko gre po velikej cesti domu, seveda love in za njim streljajo, kar psa še bolje pred njimi ustraši. Prišedšega srečno domu krmijo zopet in na to prepeljejo še enkrat čez mejo, kjer se mu ko prvič godi.

* (Za tiste, ki tobak kade.) V Angliji je društvo, ki hoče iztrebiti iz zemlje kadenje „smrdljivo-strupne zeli“ tobaka. Minoli mesec je to društvo imelo svoj občni zbor, v katerem so bila brana grozna poročila o škodljivosti tobaka. Mi nečemo popisovati, koliko grehov društvo tobaku prisoja in omenimo samo, da je društvo izračunilo, da na Angleškem vsako leto 180 milijonov golinarjev za tobak gre. Ono tobaku nasprotno društvo pa tako slabo izhaja, da kaže njegov letni račun 420 gld. izgube.

* (Ženska emancipacija.) Pišejo, da služi v Washingtonu nad tri tisoč žensk kot tiskarice, knjigovodje, kopistinje in knjigotržice. Najvišja sodnija v Kolumbiji je izrekla, da za izvrševanje pravoslovske prakse nij potrebno biti moškim. Charlotte Ray se je naselila kot odvetnica v Washingtonu. Tannie Claflin prosi za mesto polkovnika v devetem polku narodnega vojaštva in se sklicuje v svoji prošnji na izgled Device Orleanske. In v Gradeu bodo meseca oktobra odprli zopet telegrafični poduk za neomožene ženske in imajo one, ki se hočejo telegrafirati naučiti svoje prošnje do konca junija vložiti pri telegrafičnem vodstvu v Gradeu.

* (Tudi na Francoskem) je velika povodenj. Reki Rhône in Saône ste preplavili vso ravnino od Chalonsa sur Saône do Lyona. Žetev je pokončana. Tudi reka Loire in v njo priteka joče vode tako naraščajo.

* (Prebivalstvo v Parizu) se je od 4. septembra 1871 (dan bitve pri Sedanu) za pol milijona zmanjšalo.

* (Morskega volka [Hai]) so ujeli zopet 1. t. m. na zapadnem bregu Istre. Dolg je okolo 15 črevljev in je plaval proti kvietski luki.

* (John Bull in Yankee.) Anglija (njene prebivalce imenujejo psovalci v dobrini John Bull [Janez Bik]) in republika severoameriških zedinjenih držav (katerih stanovalcem pravijo, tudi psovalno, Yankee) ste se mirno poravnali zarad alabamskega prepira in ste denar, katerega bi vojska bila požrla, rajši porabili za mirne naprave. Nasledek tega ne samo praktičnega in ekonomičnega nego vrlo humanega postopanja se kaže v tem, da se je državni dolg zedinjenih držav severne Amerike maja za 7 milijonov znižal.

* (Kitajska vladja) je poslala v Sergijopol, k gubernatorju kolpakovskemu Dzjan Dzjun Žuna, da bi se pogovorila, kako bi se trgovstvo med Rusijo in Kitajskim povzdignilo.

Gospodarske stvari.

Napredek vinoreje na Kranjskem in na Slovenskem sploh.

Po katastralnej mapi od 1. 1820 je bilo na Kranjskem 16.774 oralov vinogradov in sicer po tačasnih okrajih:

Postojna	207 oralov.
Prem	29 ,
Senožeče	88 ,
Vipava	1423 ,
Kočevje	195 ,
Krško	2137 ,
Krup	2968 ,
Kostanjevica	1222 ,
Mokronog	1490 ,
Mirna (Neudegg) . . .	1488 ,
Poljane (Pölland) . . .	590 ,

Ruperč . . . . . 2689 ovalov.

Boštanj . . . . . 868 "

Žuženberk . . . . . 381 "

Zatičina . . . . . 196 "

Trebno . . . . . 766 "

Višnja gora . . . . . 27 "

Leta 1867 se je začelo novo zemljemerje na Kranjskem, katero pa dozdaj še ni po vsej deželi dovršeno, ker izmed vinorodnih okrajev metliški in črnomeljski na Dolenjskem še nijsta zmerjena.

Po tem novejšem merjenji ima

okraj: oral. vinogr.

leta 1869 — l. 1820 tedaj zdaj

Postojna . . . . . 262 — 236 več 26

Senožeče . . . . . 88 — 88 " —

Vipava . . . . . 1627 — 1423 " 204

Krško . . . . . 2387 — 2137 " 250

Kostanjevica . . . . . 1464 — 1222 " 242

Rudolfov . . . . . 2681 — 2082 " 599

Mokronog . . . . . 2700 — 2124 " 576

Žuženberk . . . . . 517 — 353 " 164

Trebno . . . . . 1277 — 1090 " 178

skupaj . . . . . 13003 — 10764 več 2239.

Iz tega se razvidi, da se je v poslednjih 50 letih v gori omenjenih okrajih 2239 oralov vinogradov zasadilo, ali na 5000 oralov starih vinogradov blizu 1100 oralov novih. Ker je ta razmerna skoro v vseh okrajih enaka, smemo računati, da se je na 16.774 or. vinogradov od leta 1820 do zdaj zasadilo 3400 oralov novih in da ima Kranjsko zdaj blizu 20.000 oralov vinogradov.

V ostalih slovenskih deželah je po katastralnej mapi od l. 1820 na slovenskem Štajerskem . 38.186 oral. vinogr. v Istri, Primorji in na Goriškem . . . . . 32.198 " "

skupaj . . . . . 70.384 oral. vinogr.

Ker so se v vseh teh krajinah, posebno na Štajerskem, vinograji gotovo v isti razmeri, kakor na Kranjskem, množili, smemo tudi tukaj 20% novih vinogradov na 70.000 oralov starih računati, tedaj 14.000 oralov novih vinogradov. Tedaj smelo reči, da je zdaj na Kranjskem . . . . . 20.000 oral. na slov. Štajerskem 45.000 " v Istri, Primorji in na Goriškem pa . . . . . 38.000 "

skupaj . . . . . 103.000 oral. vinogr.

V teh vinogradih se v srednjih letinah, če računamo 25 veder na oral, pridela $2\frac{1}{2}$ milijonov veder vina v vrednosti 10 milijonov goldinarjev.

Te številke jasno kažejo veliko važnost vnoreje na Slovenskem. Dr. J. Vošnjak.

Delniki društva „Narodna tiskarna“ v Ljubljani.

Naslanjajo se na razglas od 11. aprila t. l., „Slov. Nar.“ št. 42. in 43., naznanjam, da do konca preteklega meseca maja vplačali so na svoje delnice „Narodne tiskarne“:

A. Vse.

Gospod dr. Dominkuš Ferdo v Mariboru.

" Robič Luka v Postojni.

" dr. Steiner Janez v Ljubljani.

" Terpinc Fidelis v Ljubljani.

" Trstenjak Jakob v Jarenini.

" Wolf Rajko v Gornjem gradu.

" Zeschko Valentin v Ljubljani.

" Zeschko Albert v Ljubljani.

B. Tri obroke.

Gospod Kavčič Jakob v Nemili.

" Vavru Ivan v Ljubljani.

C. Dva obroka.

Gospod Arcé Rajko v Ljubljani.

" Bradaška Franjo v Varaždinu.

" dr. Bizjak Josip v Trstu.

" dr. Bratkovič Franjo na Krškem,

Gospa Čepon Marija v Ljubljani.

Gospod dr. Čuček Josip pri sv. Lenartu.

Gospod Debevec Janez v Kamniku.

" Erjavec Franjo v Gorici.

" Francej Jarnej v Varaždinu.

" Guttman Emilij v Ljubljani.

" dr. Gregorič Alojzij na Ptujem.

" Gerbić Franjo v Zagrebu.

" Gradišnik Luka na Vranskem.

" Hrašovec Franjo v Gmündu.

" Hren Franjo v Bégonjah.

" Hohn Hugon v Ljubljani.

" Havzenbihler Janez v Žaveu.

" dr. Ipavec Gustav pri sv. Jurju.

" Jug Andrej v Rečici.

" Janežič Anton v Kamniku.

" Jeras Josip v Oseku.

" Jurca Andrej na Ptujem.

" Jelovšek Martin v Mariboru.

" Krisper Franjo v Kranji.

" Kreč Matevž v Ljubljani.

" Kapus Franjo v Celji.

Gospa Kirovič Sofija v Varaždinu.

Gospod Kolman Franjo v Ljubljani.

" Kalister Franjo v Trstu.

" Kadilnik Franjo v Ljubljani.

" Kočevvar Matija pod Turjakom.

" dr. Križan Kajetan na Ptujem.

" dr. Kočevvar Štefan v Celji.

" Kastelic Gašpar v Materiji.

" Kandrnal Franjo v Ljubljani.

" Kastelic Franjo v Trstu.

" Kurent Makso v Trstu.

" Lipold Marko v Lješah.

" Mandele Valentin v Karlovcu.

" Murnik Janez v Kamniku.

" dr. Melé Janez v Gradeu.

" Morič Makso v Mariboru.

" Naglič Rajko v Loki.

" Obreza Adolf v Cerknici.

" Pletršnik Makso v Ljubljani.

" Pirc Matej v Kranji.

" Planinšek J. na Ptujem.

" dr. Pavlič Valentin v Velikovecu.

" dr. Prevec Valentin v Kranji.

" Pogačar Simon v Ljubljani.

" dr. Poklukar Josip v Ljubljani.

" dr. Pogačar Janez Zl. v Ljubljani.

" dr. Prus Anton na Dunaji.

" Pernavsl Štefan v Kamnici.

" Ripšl Dragutin v Loki.

" Ravnkar Franjo v Ljubljani.

" Raič Božidar pri sv. Barbari.

" dr. Rausch Franjo v Mariboru.

" Rapoc Franjo v Mariboru.

" dr. Srebrev Gvidon v Brežicah.

" Sevnik Vinko v Varaždinu.

" Svetec Luka v Idriji.

" Sovan Ferdo v Ljubljani.

" Sovan Franjo ml. v Ljubljani.

" Skaza Franjo v Šmarji.

" dr. Serneč Josip v Brežicah.

" Širca Ernest ml. v Žaveu.

" Šnabl Gregor v Žilski Bistrici.

" Špendal Franjo v Kranji.

" Tobias J. na Ptujem.

" Tratnik Filip v Rudolfovem.

" Truden Miha v Trstu.

" Tomšič Jarnej v Trstu.

" Tanšič Hugon v Mariboru.

" Trstenjak Davorin na Ponikvi.

" Vizjak Jurij v Weieru.

" Vilhar Ivan v Ljubljani.

" Vigele Ferdo v Žilski Bistrici.

" Vodušek Matevž v Kranji.

" dr. Vošnjak Josip v Ljubljani.

" Vales Marko v Renčah.

" Wegscheider Hugon na Ptujem.

" Zois baron Anton v Ljubljani.

" dr. Zupanec Jarnej v Ljubljani.

" Žuža Ivan v Grižah.

" dr. Župančič Franjo v Varaždinu.

" Žuža Dragutin v Žaveu.

" Žvanut Mato v Trstu.

D. Prvi obrok.

Gospod dr. Killer Janez v Ljubljani

" Mohar Martin v Rudolfovem.

" Rizzoli Dominik v Rudolfovem

" dr. Vojska Andrej v Rudolfovem.

Tiste p. n. delničarje „Narodne tiskarne“, kateri še niso vplačali zapadlih obrokov svojih delnic, pri tej priliki v imenu Upravnega Odbora z ozirom na določilo postave in društvenih pravil uljudno opominjamo, naj blagovolé nemudoma vplačati dotične zneske.

V Ljubljani, 1. dan junija 1872.

Peter Grasselli,

blagajnik delniškega društva
„Narodna tiskarna“.

Za nesrečnike na Českem

so „Slovenskemu Narodu“ došli prineski od sledenih gg. darovateljev: gld. kr.

Gosp. dr. Ferdinand Dominkuš	20
" dr. Janko Serneč	10
" dr. Karel Ipavie	5
" Fr. Rapoc	5
" Hugon Tanšič	2
" dr. Ribič	2
" Fr. Kosar, korar	1
" L. Herg, župnik v Lembahu	1
" Fr. Robič, profesor	1
" dr. Radej	5
" Glaser, kanonik	1
" Šuman, prof.	1
" dr. F. Babnik	1
" J. Jurčič	1
Skupaj	56

Administracija „Sl. Naroda“.

Za daljne prineske prosimo. Kjer si vse pričadeva, olajšati strahovito nesrečo, ki je Čehe — naše brate in predboritelje — zadela, moramo tudi Slovence po svojih (žalibog da slabih) močeh pripomoči. Naj da vsak, kolikor more, tudi mal dar prav pride. Naše čitalnice in društva naj napravijo nabire, naj dade besede in veselice z vstopnino. Administracija „Slov. Nar.“ bode darove v listu kvitirala in denar narodnemu českemu odboru poslala.

Administracija „Slov. Naroda.“

Osebam, ktere imajo
bolezn v ustih in zehuh,
se ne more dr. J. G. Poppa

anatherinova ustna voda

(7-3)
dostipriporočati.
Kdor jo je enkrat poskusil, jo bode raje
imel, ko vsako drugo zohno vodo. Cena gld. 140
steklenica. Zavitek po posti 20 kr. Brošure o njej
se dobijo zastonji:

v Mariboru v Bankalarjevi lekarnici, pri g. A. W.
König, lek. Marija pomočnica, pri g. F. Kollentagu
in v Tauchmannovi bukvarnici; v Celji pri Cris-
steklenica. Zavitek po posti 20 kr. Brošure o njej
se dobijo zastonji:

Slavnemu glavnemu zastopstvu „Slavije“ v Ljubljani!

Vzamem si prostost Vam naznaniti, da, ker je moj sin Josip Ambrožič službo banki „Slaviji“, kot potovalni uradnik 1. t. m. odpo-
vedal, od denes ne jamčim za nobeno najmanjšo denarno in sploh nobeno
drugo zadevo več za njega, ravno tako tudi „izrek“, kojega sem za ome-
njeno 400forintno kavcijo na svojem posestvu podpisal, od denes za ne-
veljavnega razglasim.

Zeleče v Bledu, 1. junija 1872.

(112-1)

Josip Ambrožič, podobar.

A. Friedmann,
Wien, Praterstrasse 26.

20.000 senčnikov!

Wien, Praterstrasse 26.
A. Friedmann

Tovorniška glavna zalog

(62-16)

Ker sem lani silno mnogo strešice poprodal, sem tudi letos se tega blaga posebno po-
prijet in sem z najfiniše svilini tovornicami v zvezo stopili, da bi dobil ceno in dobro robo,
in tudi vso zimo sem porabil za popolno izdelovanje blaga, s čemer sem velike koristi kakor
v plačilu delavec takoj tudi ▶ surovini dosegel.

Vsi ti dogodki so storili, da se bode blago proti lanskemu letu še lepše, boljše in ce-
nejsje prodajalo, naj tedaj nobena konkurenca ne moti, kajti pri takoj nizko postavljenem
dobličku ni nikomur mogoče konkurirati.

Strešice za pomlad.

1 kos iz tkanine	kr. 50
1 " iz najfiniše svilne tkanine, razne barve	gld. 1.20, 1.50, 1.80
1 kos istih, podšit s svilo	gld. 1.80, 2.00
1 " superfini opravljen z garniranjem ali brez nja	gld. 2.70, 3.20, 3.80
Veliki senčniki.	

1 kos iz tkanine	kr. 80, 90
1 " največje sorte	gld. 1.10, 1.20
1 " iz angl. volnenega atlasa, prav modern	gld. 1. . . . .
1 kos istih podšit	gld. 1.50

Najvišja eleganca !!

Najbolj efektni, najbolj fini izmed vsega, kar se je dozdaj izdelalo so

Frou-Frou-strešice

iz najfiniše svile ali atlasa.	
1 kos bogato naličan za pomlad	gld. 3.50, 4.-
1 " velika sorta " " "	gld. 5.50, 6.-

1 kos z moderno palico za pote na gore	gld. 6. - 6.50
--	----------------

Gizeline strešice.

Najnovječje v sezoni 1872.	
Strešice iz najfiniše svilne tkanine, bogato, okusno in moderno adjustirane, združene z najvišjo eleganco.	
1 kos pomladnih strešic	gld. 3.50, 4. - , 4.50

1 " velikih solenčnih strešic	gld. 6.50, 7.50, 8.50
-------------------------------	-----------------------

Senčniki za gospode. (En tout Cas.)

1 kos velike sorte, angl. volnen atlas, ima isti blišč ko svilni atlas	gld. 1.50
--	-----------

Dežniki.

1 kos navadne sorte, velik	gld. 1.30 do 1.90
1 " iz nerazdrljive angl. žime, podoben svilnemu	gld. 3, 3.50, 3.80
1 " iz najfiniše lijonske svile	gld. 5, 5.50, 6, 6.50
1 " posebno fine sorte	gld. 7.50, 8.50, 9.50
1 " najfiniše sorte iz svile	gld. 7. - 8. -
1 " iz dvanajstih delov, superfin, z velikim razpetjem	gld. 9.50
1 " non plus ultra, iz svilne tkanine (angl. dvojni tkanina) dvobarven	gld. 9.50, 10.50, 12. -

Kupcem en gros rabat.

A. Friedmann,

Dunaj, Praterstrasse Nr. 26.

Liebig'ov Kumys-ekstrakt

od dunajske zdravniške oblasti kot **zdravilo** priznan in od krakovske učene družbe posebno priporočan, po soglasju pritrjanji medicinski fakultet prvo rajdo vseh do zdaj proti pljučni sušici poznanih in rabljenih zavzemajoče zdravilo. — Taisto ozdravlja brz in sigurno: **Jetiko**, (celo v razvitem stanju) **tuberkulozu** (prikazki: kašljanje krv, hektična groznicica, zmanjševanje sape) **zelodčni, črevni in bronhialni katar, anämijo** (uboštvo krv) vsled doigih bolezni in nadeljevanega rabljenja merkurijala, **chlorosis** (bledokrvnost), **asthma, sušenje, boljenje hrbtnega mozga, hysterijo**, in **slabost živcev**.

Za flaçon 1 gld. a. v. Kištice od 4 flaçonov doli do vsakega kvantuma. Razpošiljanje na venjsko oskrbljuje generalni zalog

„Kumys - Heil - Anstalt

Wien, Mariahilferstrasse 36. Bern (S. Friedli jun.)

NB. Dozdaj brez vspeha — z medicino — zdravljeni bolniki naj započnu z Liebigovim ekstraktom zadnji poskus naredi.

(106-5)

Dunajsko

živiljenje zavarovalno družtv

si dovoljuje P. T. občinstvo k sklepanju vseh človeškega živiljenja se dotikajočih zavarovanj najujudnejše vabiti.

Zavarovalne ponudbe se precej rešujejo in v **slučajih smrti** se zavarovani **zmeski takoj** izplačujejo.

Dobrohotnosti visokočestitega P. T. občinstva in za sprejemanje zavarovalnih ponudb se priporoča

z visokim spoštovanjem

Glavno zastopstvo za Štajersko in Koroško

zastopano po

Francu Smreker-ju v Gradcu.

Pisarnica: Gospodska ulica št. 13,
stopnice na dvorišči, na levo, 2. nadstropje, last štajerske eskomptne banke.

(111-1)

Delavni in pošteni gospodje najdejo službe kot agenti in nabiraleci.

Pred sleparstvom se svari!

Med mnogimi naznanimi specijelno za ure so marsikteria s silnim hrupom napravljena in merijo edino na to, da bi prebivalci v provincijah v zanjke šli. Pa naj se vsak varuje kupiti uro, če prodajale ne more zadostni garancije dati. Jaz ure, ki se pri meni kupijo, vselej, kakor se posjubi, ali vzamem nazaj, ali pa zamenjam, dokaz najstrože solidnosti.

Čudež novega veka

so izvrstno regulirane ure, ktere prodajajo s pismenim izkazom dveletne garancije; one se zato tako dober kup dajejo, da bi se jih mnogo menjalo. Naj torej nobeden ne zamudi priložnosti in naj si pripravi reč za vsako hišo koristno in nepogrešljivo.

Za vse ure se garantira, kakor pri urarju.

1 zelo čedna ura, z lepo okinčano ploščo in emaliiranim kazalom . . . . . gld. 1.30
1 ravno taka z emaliirano porcelanasto ploščo . . . . . gld. 1.60
1 tiste sorte z naredbo da bje . . . . . gld. 2.80

Vsaka z budilem 20 kr. več.

1 ura, velike oblike, lepo opravljena, s porcelanasto ploščo . . . . . gld. 3.20
1 taka fino olepkana, bogato okinčana, z naredbo, da bje . . . . . gld. 3.90, 4.50

1 ura s prefino malinom prednji delom in prav pozlačenim okvirom ali z finimi živarskimi slikarjami, ktera bje . . . . . gld. 5, 6, 7, 8

Ure za salon iz brone s steklenim poveznicom in s stalcem, zelo čedna . . . . . gld. 2 do 2.60

1 ura, največje sorte . . . . . gld. 3.20, 4.50

1 ura, dobre konstrukcije, angloška, za pote, z budilem zvezana, kteri gotovo ne pusti spati, velja vlagališčem . . . . . gld. 5

Dobro regulirane živarske žepne ure z dveletno garancijo, prav čeden fason z lepo verižico iz novega zlata vred.

Prav kindi za vsak salon so slovečne dunajske ure s perpendikljem, grejo 8 dni z in so v krasni 30° dolgi omari zaprite, ena, ki ne bje gld. 19, če bje . . . . . gld. 28.

Angleške ure za žep,

s prefim kolesjem iz nikelnja gredo natanko, garantira se za 5 let, da bodo prav šle. To so narbolj zanesljive ure, kar se jih je do sedaj naredilo.

1 cilinder-kronometern ura . . . . . gld. 9.50

1 ravno taka v ognji pozlačena . . . . . gld. 10.50

1 " " s kristalnim steklom . . . . . gld. 10.50

1 " " pozlačena . . . . . gld. 11.—

1 Savonet . . . . . gld. 13.50

1 ravno taka pozlačena . . . . . gld. 14.50

Amerikanske dvojne ure z dvojnim kolesjem. Te so prej gld. 40 vejlale, zdaj le . . . . . gld. 18.—

Siderne ure, krasno napravljene, s kristalnim steklom . . . . . gld. 15.50

Vsakovrstne ure, tudi take, ktere tu niso imenovane, se prodajajo cenejše, ko pri vsekm drugem. Dobro regulirana solnčna ura s kompasom, za lahkou vsaka druga uravna, velja samo 25 kr.

Urne verižice iz talmi-zlata,

(45-12) najnovejšega krasnega fusona,

ktere ne stoje v nobenem načinu za verižicami iz pravega zlata, ker so po fasonu prekanljivo ponarejene in zlato barvo vedno ob